

Asia: VN/35084/2025

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

-

Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

-

Veron tavoite ja suuruus

Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijavero otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

-

Mitä kestävän matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

-

Minkä suuruinen matkailijavero olisi perusteltu?

-

Veron soveltamisala

Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

-

Veron alueellinen soveltaminen

Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

-

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

-

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

-

**Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia?
Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.**

-

Verotuotto

Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

-

Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

-

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

-

Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

-

Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

-

Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

-

Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

-

Muut huomiot

Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?

-

Mahdollinen kirjallinen lausunto sekä liitteet

Voit lisätä mahdollisen erillisen kirjallisen lausunnon aiheesta.

Lapin kauppakamari suhtautuu alueellisen matkailijaveroon kriittisesti.

Näkemyksemme mukaan uuden matkailijaveron käyttöönottoa ei tule edistää. Majoituksen kokonaisverorasitus on jo korkea, eikä uuden veron tuottojen kohdentamista matkailun kestävien ratkaisujen kehittämiseen voida varmistaa. Uuden veron sijaan tulisi selvittää, miten matkailun nykyistä verokertymää voitaisiin jakaa oikeudenmukaisemmin valtion ja kuntien kesken. Toinen selvitettävä asia on erilaiset matkailijamaksumallit ja niiden käyttäminen alueilla veron sijaan. Kun kyseessä olisi maksu eikä vero, voitaisiin tuotot paikallisesti kohdentaa tarkemmin matkailun kestävyyslisäämiseen.

Matkailusta maksetaan jo mm. yhteisöveroa, palkkatuloveroa, pääomatuloveroa, kiinteistöveroa ja arvonlisäveroa. Osassa kuntia on koettu, että matkailun kasvu ei näy kunnan verokertymässä riittävästi. Sesonkiluonteisuuden vuoksi osa matkailun työntekijöistä on kausityövoimaa, jonka ansiotuloverotuotot eivät kohdistu paikkakunnalle. Merkittävin osa matkailun kokonaisverotuotosta on valtiolle menevä arvonlisävero, jota kertyy myös kansainvälisestä matkailusta eli matkailuviennistä. Yleisesti vientikauppa on arvonlisäverotonta.

Matkailun aiheuttamat infrakustannukset kohdistuvat suurelta osin kunnille, kun taas verotulot ohjautuvat pääosin valtiolle. Ongelma ei ole verotulojen puute, vaan niiden kohdentuminen.

Ymmärrämme kuntien tarpeen varmistaa riittävä rahoitus myös matkailulle tärkeään infrastruktuuriin ja toimintaympäristön kestäväan kehitykseen. Katsomme, että uuden veron säätäminen jo ennestään raskaasti verotetulle toimialalle ei ole tarkoituksenmukainen ratkaisu haasteisiin. Kestävän matkailun edistäminen ei edellytä uuden veron käyttöönottoa, vaan kestävyttä edistetään hyvän suunnittelun ja maankäytön, yhteistyön ja selkeiden pelisääntöjen kautta.

Matkailijaveron keräämiseen liittyy useita ongelmia, joista merkittävin on tasapuolisuuden varmistaminen. Rekisteröimättömän majoituskapasiteetin osuus Lapissa on valtava, ja ilman kaiken

majoituksen rekisteröintiä matkailijaveron valvonta olisi käytännössä mahdotonta. Veron rajallinen soveltamisala sekä lyhytvuokrauksen ja mökkimajoituksen jääminen sen ulkopuolelle vääris-täisi kilpailua majoitusmarkkinoilla.

Esitämme seuraavassa mielestämme keskeisiä näkemyksiä matkailijaveron vaikutuksista ja huomioitavista seikoista.

Matkailijaveron tavoitteet ja kestävä matkailu

Matkailijavero on keskusteluissa usein liitetty kestävä matkailun edistämiseen. Lapin kauppakamari pitää kestävä matkailun tavoitetta äärimmäisen tärkeänä, mutta toteaa, että yleiskatteellisena matkailijavero ei varmista tuottojen kohdentamista matkailun kehittämiseen tai kestävyttä edistäviin toimiin.

Yleinen yöpymiseen sidottu vero ei ohjaa matkailijaa tekemään kestävämpiä valintoja, ei erottele kestävästi toimivia yrityksiä eikä ohjaa tulojen kohdentamista kestävyttä edistäviin toimiin. Keskeinen huolestamme on, että uudelle verolle ei muodostuisi mitään todellista kytkentää konkreettisiin matkailun kestävyystoimiin.

Rovaniemellä matkailun kestävyttä haastaa valtavaksi kasvanut ammattimainen majoitusliiketoiminta asuinhuoneistoissa, joka aiheuttaa asuinalueilla lieveilmiöitä ja alueella asuntopulaa. Kestävyyden lisäämiseksi uutta veroa tehokkaampi ja oikeudenmukaisempi keino on säädellä lyhytvuokrausta ja varmistaa että matkailun kasvu tapahtuu sille suunnitelluilla alueilla, ei asuinalueilla.

Kokonaisverorasitus ja kansainvälinen kilpailukyky

Matkailun ja majoitusalan kokonaisverotus Suomessa on jo korkea. Lapin kauppakamarin selvityksen mukaan vuonna 2023 Lapin matkailu tuotti 293 miljoonaa euroa verotuloja, joista suuri osa arvonlisäverotuloa. Tämän jälkeen verotulot ovat kasvaneet niin matkailun kasvun kuin alan arvonlisäveron korotuksen myötä.

Matkailijaveroa soveltavissa maissa matkailualan muu verotus on tyypillisesti Suomea kevyempää. Suomessa majoituspalvelujen arvonlisävero on jo EU:n toiseksi korkein ja selvästi korkeampi kuin tärkeimmissä kilpailijamaissamme. Uuden veron käyttöönotto nostaisi matkailun kokonaisverorasituksen kansainvälisesti poikkeuksellisen korkealle tasolle ja heikentäisi Suomen

kilpailukykyä matkakohteena. Matkailu toimii kansainvälisessä kilpailussa, ja hinnankorotuksilla on suora vaikutus kysyntään.

Kotimainen matkailu

Matkailijaveroa ei yhdenvertaisuus- ja syrjimättömyysperiaatteiden takia voitaisi kohdistaa vain ulkomaisiin matkailijoihin, vaan se koskisi myös kotimaisia asiakkaita. Tämä heikentäisi kotimaan matkailun kysyntää ja ohjaisi suomalaisia matkailijoita entistä enemmän ulkomaille. Suomen matkustustase on jo nyt 1,9 miljardia euroa alijäämäinen, ja uusi vero voisi entisestään heikentää matkustustasetta.

Lisäksi vero ohjaisi matkailijoita etsimään verottomia ja säätelemättömiä vaihtoehtoja, mikä voisi aiheuttaa haittaa myös luonnolle ja paikallisille yhteisöille.

Yritystoiminta ja matkailun kehittäminen

Uusi matkailijavero lisäisi majoitusyritysten hallinnollista taakkaa, kustannuksia ja raportointivelvoitteita. Alueellinen matkailijavero myös asettaisi alueen majoitusyritykset epätasa-arvoiseen asemaan suhteessa muiden alueiden majoitusyrityksiin. Matkailuinvestoinnit ovat pitkäjänteisiä ja pääomavaltaisia. Kunnittain vaihteleva, poliittisesti altis matkailijavero lisää sääntely- ja veroriskiä, heikentää investointien ennakoitavuutta ja toisi matkailun kehittämiseen epävarmuutta.

Lapissa matkailuyritykset ovat voimakkaasti panostaneet lumettoman ajan ja ympärivuotisuuden kehittämiseen. Matkailijavero voisi heikentää edellytyksiä lisätä myyntiä sesonkien ulkopuolella nostamalla matkakokonaisuuden hintaa ja heikentämällä hintakilpailukykyä. Vaikutus kohdistuisi erityisesti hintaherkkiin kohderyhmiin, kuten lapsiperheisiin ja kotimaisiin matkailijoihin.

Hallitusohjelmaan on kirjattu tärkeä yleinen tavoite matkailun edistämisestä. Käytännössä hallitus on kuitenkin heikentänyt matkailualan toimintaedellytyksiä esimerkiksi korottamalla alan arvonlisäveroa ja pienentämällä matkailun edistämisen rahoitusta. Samaan aikaan epävarmuutta alalle tuovat rakentamislakiin esitetty muutos, joka vapauttaisi ammattimaisen lyhytvuokrausmajoittamisen asuinalueilla varsin laajasti, sekä nyt selvitettävä uusi matkailijavero.

Veron soveltamisalasta

Näkemyksemme mukaan on olemassa suuri riski siitä, että uusi vero tulisi maksettavaksi käytännössä hoteleissa ja muussa nyt rekisteröityvässä majoitustoiminnassa esimerkiksi Airbnb:n ja mökkimajoituksen jäädessä ulkopuolelle. Suomessa ei ole käytössä lyhyt vuokran rekisteröintiä ja tietojemme mukaan sen käyttöönottoa ei olla valmistelemassa. Ilman rekisteröintiä viranomaisilla olisi mahdotonta valvoa matkailijaveron perimistä tästä toiminnasta.

Lapissa iso osa kaupallisesta majoituskapasiteetista jää virallisen rekisteröinnin ulkopuolelle ja siten mahdollisesti myös suunnitellun matkailijaveron ulkopuolelle. Tammikuussa 2025 Lapin rekisteröity majoituskapasiteetti oli 27 000 vuodepaikkaa. Tämän lisäksi kaupallista rekisteröimätöntä kapasiteettia Airbnb- ja Vrbo-palveluissa oli jopa tätä enemmän, 27 200 vuodepaikkaa (visitory.io). On hyvä huomata, että osa Lapin kaupallisesta majoituksesta jää vielä tämänkin ulkopuolelle.

Rovaniemellä tammikuussa 2025 rekisteröitymätön kaupallinen vuodekapasiteetti oli yli kaksi kertaa suurempi kuin rekisteröityvä vuodekapasiteetti, ja vuositasolla keskimäärin yhtä suuri (visitory.io). Rovaniemellä on noin 5200 asuntoa, joissa ei pysyvästi asu kukaan, tämä tarkoittaa noin 15 %:a alueen asunnoista (<https://yle.fi/a/74-20195764>).

Mahdollinen suppea soveltamisala ja lyhyt vuokran sekä mökkimajoituksen jääminen edes osin veron ulkopuolelle lisäisi kilpailun vääristymistä ja vaikeuttaisi kestävä matkailun kehittämistä. Jos matkailijaverosta säädettäisiin, sen tulisi kohdistua täysin tasapuolisesti kaikkeen majoitustoimintaan ja valvonta tulisi järjestää.

Matkailijaveron hankeikkunan mukaan kunnat päättäisivät itse, otetaanko vero kunnassa käyttöön vai ei. Mikäli verosta säädettäisiin, tulisi kunnan harkintavaltaa veron soveltamisen tavoissa kuitenkin rajata, jotta järjestelmä ei muodostu liian monimutkaiseksi ja vaikeasti valvottavaksi.

Haluamme tuoda esiin, että kunnittain vaihtelevat verosäännöt lisäävät epäselvyyttä matkailijoille ja yrityksille. Lisäksi kunnan veropolitiikka vaikuttaa matkailun investointeihin ja kehitykseen: verottomat kunnat ovat houkuttelevampia niin yrityksille kuin matkailijoille.

Veron kokeilu ei ole perusteltua

Lapin kauppakamari suhtautuu kriittisesti matkailijaveroon myös kokeiluluonteisena. Verokokeilu edellyttäisi tiedontarvetta, johon ei voida vastata muilla keinoilla. Katsomme, että matkailijaveron vaikutuksia voidaan arvioida ilman veron pilotointia, kun valmistelussa aidosti osallistetaan alan yrityksiä pelkän mahdollisen kuulemisen sijaan.

Koska verosta on säädettävä lailla, myös kokeilu edellyttää täysimittaista lainvalmistelua ja veronkantojärjestelmiä. Käytännössä kokeilu olisi hallinnollisesti lähes yhtä raskas kuin pysyvä järjestelmä ja todennäköisesti vain askel kohti pysyvää mallia. Myös verokokeilu lisäisi epävarmuutta yritysten toimintaan ja investointeihin.

Matkailun merkityksestä Lapissa

Matkailu on yksi Lapin maakunnan merkittävistä elinkeinoista ja keskeinen kasvuala. Kansainvälinen matkailu on ollut viime vuodet vahvassa kasvussa. Lapin kansainväliset rekisteröidyt yöpymiset kasvoivat 13 % vuonna 2024, ja tammi-lokakuussa 2025 kasvua oli 8 %. Matkailuun myös investoidaan merkittäväällä tavalla.

Majoituksen, ravitsemuksen sekä matkailupalvelujen yhteenlaskettu suora liikevaihto vuonna 2023 oli 1,33 miljardia euroa ja henkilötyövuosia 7200. Matkailualojen osuus työllisyydestä Lapissa on noin 12 %. Todellisuudessa matkailutyöllisyys on tätä merkittävästi suurempi, sillä osa työvoimasta on vuokratyövoimaa, joka ei tilastoidu suoraan toimialalle. Matkailu tuo suorien vaikutusten lisäksi merkittäviä välillisiä talousvaikutuksia, kysyntää ja työllisyyttä kaupan, liikenteen, palvelujen aloille ja esimerkiksi rakentamiseen.

Matkailun merkitys vaihtelee Lapin kunnissa - joissakin kunnissa se on yksittäinen tärkein toimiala, mutta kaikissa Lapin kunnissa tärkeimpien joukossa. Matkailun osuus kaikkien toimialojen työllisyydestä kuvaa hyvin matkailun merkitystä. Lapin kunnista se on esimerkiksi Enontekiöllä 80 %, Inarissa 47 %, Kolarissa 49 %, Rovaniemellä 12 % (Visitory: <https://www.insights.visitory.io/fi/tourismincome>)

Matkailun merkitys myös alueen asukkaiden palvelujen kannalta on suuri, ilman matkailua monessa Lapin kunnassa myös paikallisten palvelut (kauppa, ravintolat, hyvinvointipalvelut, kulttuuri, liikunta ja liikennepalvelut, saavutettavuus) olisivat nykyistä paljon heikommalla tasolla.

Lapin matkailu tuottaa nykyisellään merkittäviä verotuloa. Lapin kauppakamarin teettämän laskelman mukaan Lapin matkailusta arvonlisä-, palkka- ja yhteisöveroa kertyi 293 miljoonaa euroa vuonna 2023. Valtaosa tästä oli arvonlisäveroa. (<https://lapland.chamber.fi/lapin-matkailu-tuotti-yli-290-miljoonan-euron-veropotin-tuore-tilasto-ennakoi-potin-kasvua/>)

Lapin matkailun verotuotot ovat myös kovassa kasvussa, niin arvonlisäveron korotuksen kuin matkailun hyvän kasvun ja uusien investointien myötä. Vuonna 2024 Lapissa kahdenkymmenen eniten yhteisöveroa maksaneen yrityksen joukossa oli kahdeksan matkailualan yritystä.

Matkailun tuottamia kuntakohtaisia verovaikutuksia on myös arvioitu Visitory.io tekemissä aluetalousvaikutustutkimuksissa. Esimerkiksi Rovaniemellä matkailu tuotti jo vuonna 2023 vajaa viisi miljoonaa euroa kunnallisveroa palkkatuloista. Tämän lisäksi tulee mm. matkailun kiinteistöverotuotot.

Yhteenveto

Lapin kauppakamari katsoo, että matkailijaveroa ei tule edistää pysyväne eikä kokeiluluonteisena.

Suurimmat matkailijaveroon liittyvät ongelmat ovat

- Veron yleiskatteellisuus - kunnilla ei olisi velvoitetta kohdentaa tuottoja kestävän matkailun edistämiseen
- Soveltamisala ja tasapuolisuus - miten varmistetaan, että kaikki kaupallisessa käy-tössä oleva kapasiteetti olisi veron piirissä ja miten valvonta toteutuisi
- Vaikutukset Suomen matkailun kilpailukykyyn ja matkustustaseeseen

Uuden veron sijaan tulisi selvittää, miten matkailun nykyistä verokertymää voitaisiin jakaa oikeudenmukaisemmin valtion ja kuntien kesken. Toinen selvitettävä asia on erilaiset matkailijamaksumallit ja niiden käyttäminen alueilla veron sijaan. Kun kyseessä ei olisi vero, voitaisiin tuotot paikallisesti kohdentaa tarkemmin matkailun kestävyiden lisäämiseen.

Baas Hanna
Lapin kauppakamari